

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความ
เห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

EFFICIENCY OF AUDIT ASSISTANT'S PERFORMANCE IN AUDIT FIRMS APPROVED BY
THE SECURITIES AND EXCHANGE COMMISSION, THAILAND (SEC)

สถาพร เพ็ชรชนะ

สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Sathapron Petchana

E-Mail : Sathaphon.p@outlook.com

Faculty of Business Administration Program in Accounting,

Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาระยะเรื่อง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) (2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) (4) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) (5) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีและปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน การสุ่มตัวอย่างแบบใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือสะดวก (Convenience Sampling)

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่

ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ด้านความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมงาน ด้านบทบาทของสมาชิกในทีม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านกระบวนการทำงาน ด้านอิสระในการทำงานและด้านภาวะผู้นำทีม มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

คำสำคัญ ; ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี, คุณภาพงานสอบบัญชี, ปริมาณงานสอบบัญชี, ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี, ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี

ABSTRACT

Research subject A Study of Efficiency of Audit Assistant's Performance in Audit Firms Approved by The Securities and Exchange Commission, Thailand (SEC) The purposes of this research were: 1) to examine the efficiency of audit assistant's performance in approved audit firms 2) to study the efficiency of audit assistant's performance in approved audit firms classified by relevant personal factors 3) to investigate the factors of expertise in the accounting profession which affect audit assistant's performance 4) to study the factors of teamworking which affect audit assistant's performance 5) to study the factors of accounting expertise and teamwork, which affect audit assistant's performance. The study population was audit assistants working in audit firms approved by SEC, and 400 cases were included as a sample using the Convenience Sampling method.

The research results were as follows: First, the different personal factors affect efficient and effective audit assistant's performance at a 0.05 level of statistical significance. Moreover, the findings indicated that accounting profession factors affect efficient and effective audit assistant's performance in audit firms approved by The Securities and Exchange Commission, Thailand.

Keywords ; Auditor Assistant, Audit Quality, Audit work volume, Duration of Auditing, Efficiency of Audit Assistant's Performance

บทนำ

งานสอบบัญชี เป็นงานที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลได้ความมั่นใจในความถูกต้องครบถ้วนเพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ ในกรณีที่กิจการมีการใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล การสอบบัญชีจะต้องมีการปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องและเหมาะสม ทั้งนี้ จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทยด้วย

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) เป็นผลสะท้อนแสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ การรายงานการตรวจสอบการรับรองบัญชีที่แสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานตามหลักบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงออกซึ่งความรอบรู้ได้เป็นอย่างดีและมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคตของผู้ใช้ข้อมูลงบการเงิน

การทำงานให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อองค์กรนั้นจึงควรมีระบบการทำงานที่ดี โดยการ คำนึงถึงสภาพแวดล้อมการทำงาน โครงสร้างของหน่วยงาน นโยบายการบริหารและการพัฒนาด้าน บุคลากร

กิจกรรมการควบคุม และการติดตามและประเมินผลการทำงานอยู่เสมอ อีกทั้งการทำงาน เป็นทีมก็เป็นอีก ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเพื่อช่วยในการสร้างประสิทธิผลของการทำงาน เพราะการร่วมมือร่วมใจกันคือ เป็นการรวมพลังการทำงาน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีเป้าหมายร่วมกัน ซึ่ง ก่อให้เกิดผลงานที่ดี มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการทำงานและต่อองค์กร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจเรื่อง เพื่อทราบถึงข้อมูลและนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับงานสอบบัญชีที่ส่งผล ไปในทิศทางเชิงบวกต่อการปฏิบัติงาน ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. จำแนกตามปัจจัยด้านส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วย ผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.
4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของ บริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.
5. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีและปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิภาพใน การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.
2. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย เริ่มดำเนินการวิจัยในช่วงเดือน ธันวาคม 2563 - มกราคม 2564
3. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ บัญชี และปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของ บริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน น่าจะทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัท ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ต่างกัน
2. ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีน่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบ บัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.
3. ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมน่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัท ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.
4. ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีและปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยวิจัยปัจเจกบุคคลไปพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. และสำนักงานสอบบัญชีอื่น ๆ
2. เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต.
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี มาสามารถกำหนดศักยภาพของผลลัพธ์ในงานสอบบัญชีให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผนสำหรับการทำงานร่วมกันเป็นทีมให้งานสอบบัญชีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การทบทวนวรรณกรรม

นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ (2557 อ้างอิงใน ฌฎฐธิดา จินมอญ, 2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอบบัญชี หมายถึง กระบวนการของการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ เพื่อระบบและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้งาน การสอบบัญชีควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นอิสระ

สททวิชาชีบบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2563) ได้กล่าวถึง ผู้สอบบัญชี หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานตรวจสอบ ซึ่งตามปกติคือหุ้นส่วนผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบหรือสมาชิกอื่นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบหรือสำนักงาน (แล้วแต่กรณี) ในกรณีที่มาตราการสอบบัญชีนั้นระบุชัดเจนว่าข้อกำหนดหรือความรับผิดชอบนั้นต้องปฏิบัติตามโดยหุ้นส่วนผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบ ให้ใช้คำว่า “หุ้นส่วนผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบ” แทนคำว่า “ผู้สอบบัญชี” คำว่า “หุ้นส่วนผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบ” และ “สำนักงาน” จะใช้อ้างอิงเรื่องเดียวกันในส่วนของภาครัฐในกรณีที่เกี่ยวข้อง

ฌฎฐพันธ์ เจริญนนท์ (2546 อ้างอิงใน กรวิภา งามวุฒิวงศ์, 2559) ให้ความหมายว่า ทีมงาน คือ กลุ่มคนที่ต้องมาทำงานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน และเป็นการรวมตัวกันที่จะต้องอาศัยความเข้าใจ ความผูกพัน และความ ร่วมมือซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อสมาชิกแต่ละคนจะสามารถทำงานร่วมกันจนประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายสูงสุดของทีมได้ในทางปฏิบัติทีมงานอาจมีขนาดใหญ่หรือเล็กก็ได้ แต่ส่วนมากแล้วจะประกอบด้วยหัวหน้าทีม ที่อาจจะมาจากหน่วยงานต่าง ๆ กัน แต่ทุกคนจะต้อง พยายามปฏิบัติงานให้สอดคล้องและประสานกันอย่างเป็นเอกภาพ โดยมีเป้าหมายสูงสุดของทีมเป็น เครื่องกำหนด

ศรัญญา บุญขวัญ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของความพยายามในการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีต่อผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย จากการศึกษา พบว่า ผู้สอบบัญชี มีความเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ในการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านความพึงพอใจจากจากผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ในการสอบบัญชี เพื่อเป็นการพิจารณาถึงความสามารถในการสอบบัญชีให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ตรงตามแผนที่วางไว้ และมีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันต่อเวลา ครบถ้วนและสมบูรณ์

จารินยา แก้วสุริยา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพในการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และยังเป็นตัว

แปรที่กระทบเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชี ด้านการมุ่งเน้นในการสอบทานงานสอบบัญชี ด้านการมุ่งเน้นควบคุมงานสอบบัญชี เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีไม่ได้เป็นตัวแปรกระตุ้นที่ทำให้คุณภาพในการสอบบัญชี และความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชี ทั้งในภาพรวมและในทุกรายด้าน

DeFond และ Zhang (2014) และ Habib และคณะ (2014) (อ้างอิงใน ประทีป วชิทองรัตนา, 2560) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี (Auditing Efficiency) ประเด็นของประสิทธิภาพการสอบบัญชานั้นได้รับความสนใจจากนักลงทุนและนักวิชาการตลอดระยะเวลา 15 ปี ที่ผ่านมา โดย DeFond และ Zhang (2014) และ Habib และคณะ (2014) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชานั้นเป็นเรื่องของการตรวจสอบคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยอ้างอิง ภาวะเปรียบเทียบที่สำคัญเพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักลงทุนและผู้ถือหุ้น โดยที่ผู้ที่มีส่วนได้เสียเหล่านั้นจะสามารถจัดสรรทรัพยากรในการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรายงานทางการเงินต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี และ ประสิทธิภาพการสอบบัญชานั้นจะวัดจากความถูกต้องของรายงานทางการเงิน และความน่าเชื่อถือที่มีต่อสาธารณชน จนนำไปสู่การตัดสินใจลงทุนโดยพิจารณาจากงบการเงินที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง อย่างไรก็ตาม Brown (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่องตัวชี้วัดประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีชั้นต้นในวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา โดยมุ่งตรวจสอบประสิทธิภาพการสอบบัญชีผ่านตัวชี้วัดคุณภาพตามกรอบ AQ (PCAOB, 2015) โดยแสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญการปฏิบัติงานสอบบัญชี รวมถึงการให้คำปรึกษาด้านบัญชีจะให้ความสำคัญในเรื่องของประสิทธิภาพการสอบบัญชีที่วัดผลได้ชัดเจนและเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมแก่ผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งรายงานทางการเงินจะต้องมีลักษณะถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงทันต่อเวลาในการใช้งบการเงิน และยังพบอีกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์และความชำนาญจะมีชั่วโมงการอบรมด้านวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องและมีการจัดสรรเวลาในการสอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีนักวิชาที่สนับสนุนความคิดของ Brown ที่เห็นสอดคล้องว่าดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชานั้นควรจะต้องพิจารณาถึง ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน และความทันกาลของรายงานทางการเงินเป็นสำคัญ (Judge et al., 2001; Bowling et al., 2015)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ

- ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ในการทำงาน และบริษัทที่ปฏิบัติงาน

- ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี คือ ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ด้านความสงสัยเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

- ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม คือ ด้านความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมงาน ด้านบทบาทของสมาชิกในทีม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านกระบวนการทำงาน ด้านอิสระในการทำงาน และด้านภาวะผู้นำทีม

2. ตัวแปรตามคือประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากก.ค.ด.

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non - Experimental research design) ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ การทดสอบคุณภาพ

เครื่องมือ ได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความน่าเชื่อถือ โดยขอความอนุเคราะห์ ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยและผู้เชี่ยวชาญงานด้านงานตรวจสอบบัญชี โดยเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ด. จำนวน 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC สูงสุดเท่ากับ 1 และค่า IOC ต่ำสุดเท่ากับ 0.67 ซึ่งค่า IOC ของทุกข้อคำถามมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัดและสามารถนำไปใช้ทดลอง (try-out) กับผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ด. จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ $= 0.842$ แสดงว่า ข้อคำถามมีระดับความเชื่อมั่นสูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis)

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ในการทำงาน และบริษัทที่ปฏิบัติงาน

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ด.

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ด. จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test

2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ด. จำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการทำงาน และบริษัทที่ปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนพหุทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างระหว่างตัวแปรจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ด. โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2.4 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ด. โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สำหรับการทดสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน พิจารณาจากค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม Variance Inflation Factor (VIF) หากมี ค่าต่ำกว่า 10 แสดงถึงตัวแปรอิสระไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเอง และพิจารณาจากค่า Tolerance Value หากมีค่ามากกว่า 0.1 (Hair & other, 2006) แสดงว่าไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (Multicollinearity) สำหรับการศึกษครั้งนี้

นอกจากนี้ยังใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเบื้องต้น หากพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันจะใช้การสกัดปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อการจัดกลุ่มข้อคำถามของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน และใช้ค่าการสกัดปัจจัยในการวิเคราะห์การถดถอยในสมการ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity)

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.80 อายุน้อยกว่า 26 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.80 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 96.30 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.50 ตำแหน่งงาน Assistant คิดเป็นร้อยละ 42.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.30 ประสบการณ์ในการทำงาน 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.00 และบริษัทที่ปฏิบัติงานเป็นบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 70.80

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยภาพรวม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.405 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน และด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับความคิดเห็นมากทั้ง 3 ด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และบริษัทที่ปฏิบัติงาน โดยรวมไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศ มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร สามารถอธิบายความมีอิทธิพลของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวม ได้ร้อยละ 66.90 หรือมีอำนาจบอกลิทธิพลร้อยละ 66.90 และมีความคลาดเคลื่อนของการบอกลิทธิพลที่ ± 0.816

5. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร สามารถอธิบายอิทธิพลของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวม ได้ร้อยละ 62.40 หรือมีอำนาจบอกลิทธิพลร้อยละ 62.40 และมีความคลาดเคลื่อนของการบอกลิทธิพลที่ ± 2.529

6. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีและปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. สามารถสรุปการวิจัยได้ว่า ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ด้านความสงสัยเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอิสระในการทำงานและด้านภาวะผู้นำทีม มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร สามารถอธิบายอิทธิพลของประสิทธิภาพในการ

ปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ใ้ร้อยละ 79.20 หรือ มีอำนาจบอกอิทธิพลร้อยละ 79.20 และมีค่าความคลาดเคลื่อนของการบอกอิทธิพลที่ ± 1.943

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัยการศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยภาพรวม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก

2. ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะทางวิชาชีพ และประสบการณ์ในวิชาชีพบัญชี และจะต้องมีการตั้งข้อสังเกตและสงสัยเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือและเชื่อมั่นได้ ว่าได้ปฏิบัติงานไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานการบัญชี และผู้ช่วยผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัตินั้นมีเอกสารหลักฐานเพียงพอในการสนับสนุนการแสดงหน้ารายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป วิจิทองรัตนา (2560) ได้กล่าวไว้ว่างานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยว่าประสิทธิภาพการสอบบัญชี คือ ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติงานการสอบบัญชี ตามจรรยาบรรณและมาตรฐานของวิชาชีพ อันจะนำไปสู่การบรรลุดัชนีชี้วัดคุณภาพของรายงานทางการเงินที่ ประกอบไปด้วย ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสมบูรณ์ ความเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และมีความทันเวลา โดยผู้สอบบัญชีนั้นจะต้องมีความเป็นอิสระทางความคิดในการสอบบัญชี

3. ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในทีมมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันของเพื่อร่วมงาน สมาชิกในทีมมีบทบาทในหน้าที่ของตนเอง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีมอยู่เสมอ และสมาชิกในทีมมีอิสระในการทำงาน อิสระทางความคิด และอิสระในการตัดสินใจในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย และผู้นำทีมหรือหัวหน้าทีมสามารถแก้ไขปัญหาให้สมาชิกในทีมได้เมื่อเกิดปัญหา ผู้นำทีมหรือหัวหน้าทีมสามารถตอบข้อสงสัยของสมาชิกในทีมได้ และผู้นำทีมหรือหัวหน้าทีม มีการสอบถามงานของสมาชิกในทีมเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร พลวงค์ (2551 อ้างอิงใน กิตติทัช เขียวละอ่อน, 2560) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็น ทีมว่า การทำงาน เป็นทีมให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น ต้องมีการแบ่งทั้งงาน หน้าที่และความ รับผิดชอบให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถ รวมทั้ง ความถนัดของแต่ละบุคคล ผู้บริหารต้องตระหนักว่า บุคลากรมีความสามารถแตกต่างกัน ถนัดหรือเชี่ยวชาญคนละด้าน การประสานความร่วมมือร่วมใจ การทุ่มเทกำลังความคิดและสติปัญญาออกมาซึ่งความสำเร็จของงาน

4. ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชีและยังชี้ให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีต้องมีทั้งความรู้ความสามารถ ทักษะ มีการสงสัย การตั้งคำถาม การตั้งข้อสังเกต และมีจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงานสอบบัญชี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดทำกระดาษของ

ผู้สอบบัญชีและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลาเพชร ศรีจันเพรช (2556, หน้า1-11 อ้างอิงใน นวพร ชูเปียแต่ง และจันทร์ลอย เลขทิพย์, 2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ได้กล่าวว่า ความสามารถเป็นอีกส่วนหนึ่งของปัจจัยอิทธิพลการปฏิบัติงาน ที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ บุคลากรในระดับมาก ในการปฏิบัติงานของบุคคลจะส่งให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จะต้องประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของผู้ปฏิบัติงาน และการตั้งใจในการปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การใช้ความรู้ความสามารถ อย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน และมีความเป็นอิสระ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล วณิชถาวร และพิเชษฐ์ โสภางษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่ง ประเทศไทย ได้กล่าวว่าความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี มีผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีนั้นเป็น เพราะความเป็นอิสระของนักตรวจสอบบัญชีนั้นจะทำให้ผู้ตรวจสอบสามารถวางแผนการตรวจสอบและใช้วิธีการ ต่าง ๆ ในการตรวจสอบ รวมทั้งตรวจสอบได้อย่างเพียงพอ รายงานผลการตรวจสอบได้ตรงตามความเป็น โดยไม่ ถูกบิดเบือน ทั้งนี้ หากผู้ช่วยผู้สอบบัญชีต้องสามารถตรวจพบข้อผิดพลาด และรายงานข้อผิดพลาดที่ตรวจจะพบนั้น ได้ ในการที่จะตรวจสอบข้อผิดพลาดได้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของการสอบบัญชี ซึ่งก็คือ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ที่ต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม การใช้ทักษะ เทคนิควิธีการตรวจสอบในการตรวจสอบ รวมถึงการวางแผนการ ตรวจสอบของผู้สอบบัญชี รวมถึงการทำงานสอบบัญชีต้องมีการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น ๆ ดังนั้น ผู้ช่วยผู้สอบ บัญชี จะต้องมีความอดทนในการทำงานที่ดี และต้องอาศัยการเข้าหาผู้อื่น อาศัยความเข้าใจผู้อื่น และมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล วณิชถาวร และพิเชษฐ์ โสภางษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทั้งนี้เป็นเพราะ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีขององค์กรนั้น สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน และมีความสำคัญ ต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชี ที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวมต่างกัน ดังนั้น สำนักงานสอบบัญชีควรมีค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้นหรือค่าล่วงเวลา ให้กับผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและมีการมอบตำแหน่งให้แก่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติได้ตามเป้าหมายของสำนักงาน เพื่อให้ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่อไป และปัจจัยดังกล่าวอาจเป็นแรงจูงใจให้ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี เลือกที่จะปฏิบัติงานในสำนักงานต่อไป

2. จากการศึกษาปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบ ด้านความสงสัย เยี่ยมผู้ประกอบวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวม ต่างกัน ดังนั้น สำนักงานสอบบัญชีควรมีการ จัดอบรมสัมมนาทั้งจากบุคคลภายในและจากบุคคลภายนอกให้แก่พนักงานในส่วนของมาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรม ราชูปถัมภ์ประกาศใช้ในแต่ละปี เพื่อเพิ่มศักยภาพของพนักงานในการ

3. จากการศึกษาปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมงาน ด้านบทบาทของสมาชิกในทีม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอิสระในการทำงาน และด้านภาวะผู้นำทีม มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดยรวมต่างกัน ดังนั้นสำนักงานควรมีการสัมมนานอกพื้นที่ เพื่อให้สมาชิกในทีมได้มีการรู้จักกันเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน ทำให้สมาชิกได้มีบทบาทร่วมกันมากขึ้น และผู้นำทีมหรือหัวหน้าทีมต้องมีการสนับสนุนงานของสมาชิกในทีม และมีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และแนะนำเทคนิคในการปฏิบัติงานให้กับสมาชิกในทีม เพื่อให้การทำงานเกิดความราบรื่นและบรรลุเป้าหมายของทีมที่วางไว้

เอกสารอ้างอิง

- กมล วาณิชถาวร และพิเชษฐ โสภางษ์. (พฤศจิกายน 2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 9: มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ภาควิชา กามวุฒิวังศ์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมภายในสำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิตติทัช เขียวฉ้วน และธีระวัฒน์ จันทิก. (มกราคม-เมษายน 2560). การทำงานเป็นทีมสู่การเพิ่มประสิทธิผลในการทำงาน. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ปีที่ 11 ฉบับที่ 1.
- จารินยา แก้วสุริยา. (2560). ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. สงขลา: วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นภาพร ชูเปี้ยเต็ง และจันทร์ลอย เลขทิพย์. (23 ธันวาคม 2562). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี. วารสารวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยอรรถศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ประทีป วชิทองรัตน์. (พฤษภาคม - สิงหาคม 2560). ประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 22 ฉบับที่ 2.
- ศรัณญา บุญขวัญ. (2560). ผลกระทบของความพยายามในการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีต่อผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. สงขลา: วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (8 มกราคม 2564). มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 200. เข้าถึงได้จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/NXQx9ehJa7.pdf>
- Bowling, G., Slovin, M.B, & Glascock, J.L. (2015). Firm size and the information content of bank loan announcements. *Journal of Banking & Finance*, 16(6), 1057-1071.
- Brown, V. L. (2016). Audit quality indicators: perceptions of junior-level auditors. *Managerial Auditing Journal*, 31(8/9), 949-980.
- DeFond and Zhang, (2014). A review of archival auditing research. *Journal of Accounting and Economics*, 58(2), 275-326.
- Judge, T. A, Hodge, F.D. (2001). Hyperlinking unaudited information to audited financial statements: Effects on investor judgments. *The Accounting Review*, 76(4), 675-691.